

Avortul - libertatea negativa

Avortul este expresia cea mai evidenta a prabusirii morale a unui popor, intrucat este un act de agresiune indreptat impotriva fiintelor celor mai nevinovate si mai lipsite de aparare. Avortul nu este o solutie lipsita de consecinte. „El loveste in mama, in copil, loveste in cuplu, loveste in societate, loveste in Dumnezeu...”

Viata cotidiana a secolului nostru a facut din practica medicala numita: avort, o banalitate posibila la orice colt de strada. Multe femei nu socotesc implicatiile negative ale unui astfel de act medical si i se supun de mai multe ori anual. Avortul nu poate fi comparat cu ingerarea unor tablete sau cu scoaterea unui dinte. Exista doua tabere care impart doua idei diferite:

1. Primii, cred ca din motive atat religioase cat si laice, ca un embrion are dreptul la viata. Din motive religioase, femeile nu ar trebui sa se opuna vointei Domnului de a naste un copil. Din motive laice, cei care sustin aceasta, considera ca fetusul este o fiinta umana si care are dreptul la viata(in opinia lor avortul este egal cu crima).
2. Ceilalti, feministi, cred ca femeia are dreptul de a decide ce se intampla cu propriul ei corp. Ei considera, ca embrionul este o parte a corpului femeii. Ca exemplu: daca o femeie este violata si rezulta o sarcina, ei cred ca ea are dreptul de a avorta.

In unele cazuri femeile avorteaza din cauza accesului slab la informatiile despre contraceptive sau din cauza unei probleme cu metoda contraceptiva adoptata. Femeile care sunt insarcinate prin viol sau incest deseori opteaza ptr avort, in timp ce altele il pot alege ca o metoda de salvare a propriei vietii.

Multe femei aleg avortul ca urmare a aducerii la cunostiinta a anumitor defecte ale fatusului. Numarul de avorturi comise din acest motiv va creste fara nici un dubiu, deoarece testele prenatale devin din ce in ce mai obisnuite cat si mai frecvente.

Pentru multe femei, decizia de a face sau nu un avort este foarte agonizanta si este luata doar dupa ce este considerat binele mamei si al potentialului copil, cat si al tuturor celor implicati.

J.J. Thomson afirma: „Propun deci sa acceptam ca foetusul este, din momentul conceptiei, o persoana. Daca admitem acest lucru, cum continua acum argumentul? Dupa cate inteleg, cam in felul urmator. Orice persoana are un drept la viata. Deci foetusul are un drept la viata. Fara indoiala ca mama are dreptul sa decida ce se va intampla in si cu corpul sau; toata lumea va accepta acest lucru. Dar cu siguranta ca dreptul la viata al unei persoane este mai puternic si mai strigent decat dreptul mamei de a decide ce se intampla in si cu corpul ei. Prin urmare foetusul nu poate fi uncis, nu se poate face un avort.”

Cateodata avortul nu este facut din cauza unei sarcine nedorite, ci deoarece viata femeii sau a fatusului este in pericol daca sarcina progresa. În fiecare an, în România, zeci de femei mor datorită avortului. Avortul efectuat empiric, în condiții de nesiguranță, poate fi urmat de complicații majore, care, cu tot tratamentul aplicat, pot duce la infirmități pe toata viața sau chiar la deces. Chiar dacă, în anumite situații, un avort provocat nu a avut urmări deosebite, reacția organismului femeii la această agresiune este imprevizibilă, iar evoluția este, de cele mai multe ori, către complicații grave. Avortul, chiar dacă este efectuat în condiții de securitate medicală, poate fi urmat de complicații grave și dificil de tratat, cum ar fi infecția și hemoragia. Aceste complicații pot conduce la suferințe

ulterioare sau la sterilitate. Avorturile repetate, datorită pierderilor de sânge și posibilității de apariție a complicațiilor, pot conduce la slăbirea progresivă a stării de sănătate a femeii. Avortul este problema de azi și are consecințe mâine. Avortul, lasă o rană adâncă în sufletul femeii, atacând însăși esența identității ei, aceea de a fi mamă și de a aduce pe lume viață. Există puține femei care fac avort fără a lua în considerare dorința partenerului lor. Multe femei, după ce au trecut printr-un avort, ajung să creadă că prin acel act a consimțit uciderea copilului ei. Tocmai de aceea, cea mai grea pedeapsă este dată de povara vinovăției. Ele consideră, că toate evenimentele nefericite pe care le-au trăit după avort au fost inevitabile pentru că le meritau. Ele sunt încordate, au dificultăți la concentrare și somn agitat. Această neliniște este generată, în mare parte, de conflictul dintre standardele morale ale femeii și decizia ei de a avorta. În perioada post avort este foarte posibil ca femeia să treacă printr-o depresie, să fie încercată de sentimente de inutilitate. Aceasta poate duce la gânduri de sinucidere, dar puține femei care au trecut printr-un avort ajung la stadiul de depresie clinică. De obicei, sentimentul de durere apare în preajma aniversării datei avortului o dată cu rememorarea unor secvențe dureroase ale experienței avortului. Experiența unui avort este neplăcută pentru orice femeie. Fie că este vorba despre un avort spontan sau unul provocat, durerea este aceeași. E durerea simțită în momentul în care dispare o viață, de data aceasta însă o viață careia nu i s-a dat nici o șansă. Sindromul post-avort poate să apară imediat după intervenție sau chiar după câțiva ani. Acesta este reprezentat de incapacitatea femeii de a-și exprima propriile sentimente față de sarcina respectivă și avort. În plus, femeia nu este capabilă să se împace cu pierderea suferită și să ajungă la o stare de liniște interioară.

Organizațiile civice semnatare considera ca proiectul de lege care se afla pe ordinea de zi a trei comisii - comisia juridică, comisia de drepturile omului și comisia privind egalitatea de șanse. Trebuie amendat în vederea eliminării prevederilor neclare și contradictorii care cresc riscul unor viitoare interpretări abuzive care ar putea pune în pericol integritatea corporală a femeii, dreptul acesteia de a dispune de propriul corp, precum și dreptul la viața privată și de familie. Drepturile femeilor, fie ele casatorite, aflate în relații de parteneriat, casatorite dar trăind singure, divorțate, văduve, ori care nu se afla în nici una dintre situațiile enumerate, nu pot fi restrânse ori eliminate. Ele au dreptul de a lua decizii autonome în ceea ce privește toate aspectele stării lor de sănătate.

Există filosofi care considera că filosofia morală are nevoie de o logică filosofică, un exemplu este profesoara Judith Jarvis Thomson autoarea unui articol despre avort, laudată pe buna dreptate pentru ingenuitatea și vivacitatea exemplelor sale.

„În scrierile despre avort, atenția a fost îndreptată mai ales asupra a ce poate sau nu să facă o a 3-a persoană ca răspuns la cererea de avort a unei persoane. Într-un sens, această concentrare a atenției este de neînțeles, căci nu există multe femei care să-și poată provoca singure un avort în condiții de siguranță. A trata problema în acest mod înseamnă a nu acorda mamei acel statut de persoană asupra căruia, pe de altă parte, se insistă atât de mult în ce privește fătul. Căci nu putem deduce ce poate să facă o persoană din ce poate să facă o altă.

Să numim poziția după care avortul este interzis chiar și când este vorba de a salva viața mamei „poziția extremă”. Vreau să arăt mai întâi că ea nu rezultă ca o concluzie a argumentului pe care l-am menționat mai devreme dacă nu adăugăm unele premise destul de tari. Să presupunem că o femeie a rămas însărcinată și că acum suferă de o problemă cardiacă care-i va cauza moartea în momentul nasterii. Ce se poate face pentru ea? Fătul

,fiind o persoana, are drept la viata. Insa cum mama la randul sau este o persoana si ea are drept la viata. Este de presupus ca mama si fetusul au un drept egal la viata. Cum poate decurge oare de aici ca avortul nu este permis? Daca mama si copilul au un drept egal la viata, nu ar trebui oare sa dam cu banul ptr a decide? Sau ar trebui sa adaugam la dreptul de viata al mamei dreptul ei de a hotara ce se intampla in si cu corpul sau, drept pe care toata lumea pare dispusa sa il accepte?Acum suma drepturilor ei depaseste ca importanta dreptul la viata al fatusului.

In acest loc argumentul cel mai familiar este urmatorul. Ni se spune ca a efectua avortul inseamna sa ucizi copilul in mod direct, pe cand a nu face nimic nu ar inseamna sa ucizi mama, ci numai sa o lasi sa moara.

Mai mult, ucigand copilul ai ucide o persoana nevinovata, deoarece copilul nu a comis nici o crima si el nu are ca scop moartea mamei lui.

Argumentul poate fi continuat pe o multitudine de cai:deoarece uciderea directa a unei persoane nevinovate este o crima,iar crima este intotdeauna si absolut inadmisibila, nu se poate permite un avort. Sau, deoarece datoria noastra de a nu ucide in mod direct o persoana nevinovata este mai strica decat datoria de a nu lasa o persoana sa moara, atunci trebuie sa preferam sa lasam o persoana sa moara si astfel nu se poate permite un avort. Pozitia extrema ar putea fi desigur slabita in felul urmator: vom spune ca daca putem admite avortul ptr a salva viata mamei, totusi el nu poate fi provocat de o a treia persoana,ci numai de mama insasi. Insa nici aceasta pozitie nu poate fi corecta. Caci trebuie sa tinem cont de faptul ca mama si copilul nenascut nu sunt ca „doi chiriasi” intr-o casa mica ce le-a fost incredintata, printr-o gresala nefericita, amandorura: casa este „proprietatea” mamei. Acest fapt mareste dificultatea de a deduce concluzia ca mama nu poate face nimic ptr ca o a3a persoana nu poate face nimic. Dar nu numai atat:astfel este pusa intr-o lumina mai clara supozitia ca o a treia persoana nu poate face nimic.Anume,sa observam o a treia persoana care spune: <<nu pot alege intre voi doi>> se pacaleste pe sine daca crede ca asta inseamna impartialitate. Ar trebui sa punem realmente intrebarea: ce temeii are acest <<nimeni nu poate sa alega>> atata vreme cat corpul care adaposteste copilul este al mamei? Se poate sa fie vorba doar de incapacitatea de a tine cont de acest ultim fapt. Dar s-ar putea sa fie vorba de ceva mai interesant, anume ca ai dreptul sa refuzi sa folosesti violenta impotriva oamenilor, chiar si atunci cand ar fi drept si corect sa o faci,chiar si atunci cand pare drept ca cineva sa o faca.

Atunci cand viata mamei nu este in primejdie, argumentul pe care l-am mentionat la inceput pare mult mai convingator: „oricine are dreptul la viata, deci persoana nenascuta are, la randul ei, dreptul la viata.” Dar oare dreptul la viata al copilului nu este mai important decat orice ar putea oferi mama ca temeii pentru un avort, cu exceptia propriului ei drept la viata?

Acest argument trateaza dreptul la viata ca si cum nu ar ridica nici o problema. Se cuvine,intr-adevar, sa ne punem intrebarea ce inseamna sa ai dreptul la viata? Dupa unii, a avea dreptul la viata inseamna a avea dreptul de a primi macar minimul necesar pentru a continua sa traiesti. Dar ce se intampla daca, sa zicem, acel minimum de care un om are nevoie ca sa continue sa traiasca este ceva ce el nu are nici un drept sa primeasca? Uneori problema dreptului la viata se pune intr-un mod mai strict. Se admite ca acesta nu include dreptul de a primi ceva,ci consta exclusiv in dreptul de a nu fi ucis de nimeni. Aici apare o dificultate similara. Putem lua ca dat faptul ca, in cazul unei sarcini datorate unui viol, mama nu a oferit persoanei nenascute dreptul de a-i folosi corpul ptr hrana si adapost.

Sa presupunem ca o femeie accepta voluntar contactul sexual si este constienta de posibilitatea ca acesta sa aiba drept rezultat o sarcina si ca apoi ramane intr-adevar insarcinata; nu este ea oare responsabila ptr prezenta, de fapt pentru insasi existenta persoanei nenascute in ea? Fara indoiala ca ea nu a invitat-o inaintea. Provocarea unui avort ar echivala cu deposedarea nenascutului de ceva la care el are dreptul si deci cu infaptuirea unei nedreptati fata de el.

In acest caz s-ar pune de asemenea intrebarea daca femeia poate sau nu sa-l ucida chiar si pentru a-si salva propria viata: daca i-a dat viata in mod voluntar, cum ar putea acum sa-l ucida chiar si pentru a-si salva propria viata?

Voi incheia tot asa cum am inceput, spunand ca argumentul meu se bazeaza pe o teorie etica dezvoltata, aceasta teorie ofera fundamentul logic al regulii de aur. De asemenea, desi nu se bazeaza pe un principiu utilitarist, ea ofera baza unui anumit tip de utilitarism care ocoleste defectele pe care le au de obicei teoriile utilitariste. Insa nu am sa incerc sa justific acum aceste ultime asertiuni. Daca ele au perspectiva pe care am avansat-o in aceasta lucrare, sunt puse la indoiala, disputa nu se poate purta decat pe terenul teoriei etice insasi. De aceea este atat de regretabil ca foarte multi oameni, cred ca pot discuta despre avort fara sa-si clarifice punctele de vedere asupra problemelor fundamentale.”

BIBLIOGRAFIE:

- Proiectul „Lantul vietii” realizat de Asociatia „Primul pas” in colaborare cu Asociatia Crestin Umanitara „World Vision”
- Judith Jarvis Thomson
- R. M Hare: Avortul si regula de aur
- **Etica aplicata- editor Achian Miroiu**